

Optimeringsparametrar

Ska man styra på PBV eller råprotein eller någon annan parameter? (2009-04-09)

Exempel på parametrar utöver grundinställningen som används som optimeringsparametrar: (Enligt svar från ca 8 NorFor-rådgivare runt om i Sverige)

- Fyllnadsbalans
- Tuggningstidindex
- Stärkelse
- Råprotein
- Fettsyror (finns i grundinställningen)

Fyllnadsbalansen beskriver samma sak som fyllnadsvärdet men det uttrycks i procent och är därför lättare att justera.

Tuggningstidsindex representeras inte heller av någon annan parameter i grundinställningen. Det kan vara en bra att använda som optimeringsparameter om det ligger lågt (ner mot 32).

Samma sak gäller för fettsyror. Parametern representeras inte av någon annan parameter i grundinställningen men behövs heller inte vid alla optimeringar utan oftare vid lite mer ovanliga foderstater.

Stärkelse och råprotein har närliggande parametrar som ingår i grundinställningen. Råprotein hänger samman med AAT/NEL och PBV. Och stärkelse med vombelastningstalet.

Varför andra parametrar?

Parametrar utanför grundinställningen behövs när det är något specifikt i den aktuella foderstaten som behöver justeras eller för att snabba upp arbetsgången när man använder individdelen av programmet. I individdelen innebär varje extra klick och varje extra optimering som man behöver göra per djur ganska mycket tid totalt sett på besättningen. Därför kan tex en generell maxgräns på stärkelse styra så att inte spannmålsivan blir större än du kan acceptera och därmed spara en individuell justering på varje djur.

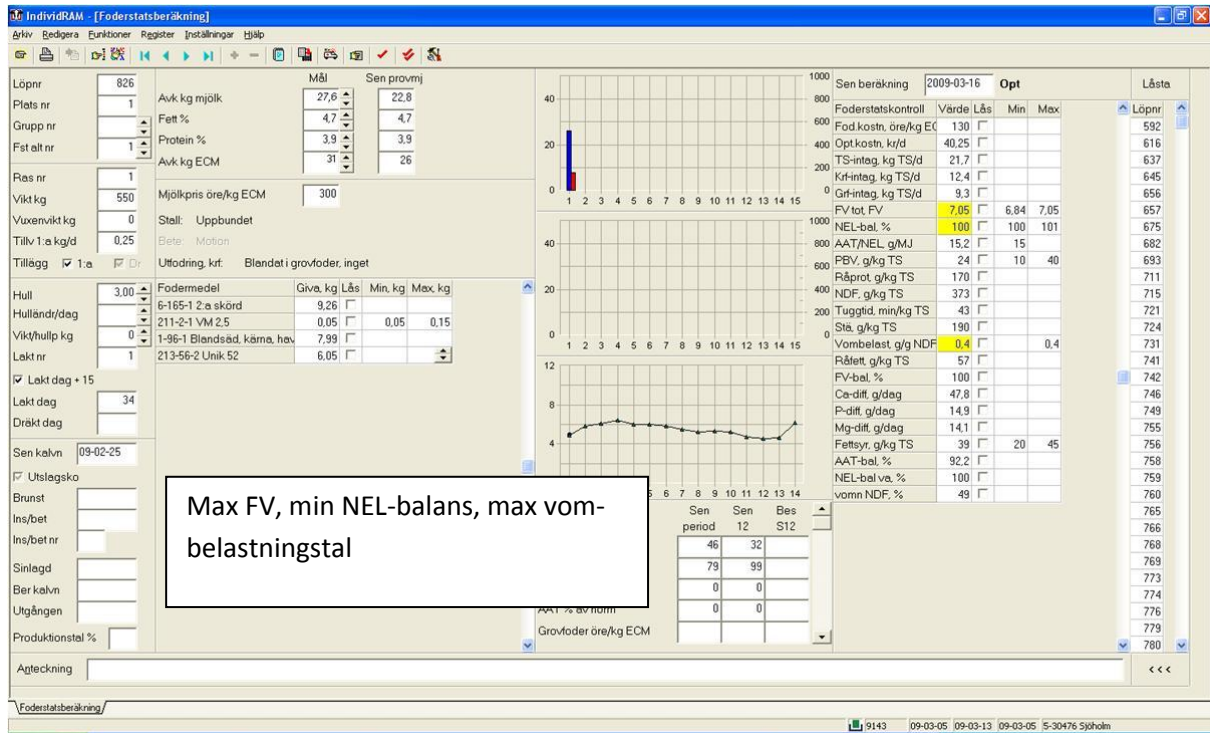
Om det är ett mindre antal djur i besättningen som behöver justeras eller om nivån varierar från djur till djur t ex råproteinnivån kan istället en individuell justering på just det djuret fungera bättre. Observera att dessa justeringar inte behövs i alla foderstater eller på alla djur. Många optimeringar fungerar utmärkt med grundinställningen. Och hur mycket extra justeringar som behövs avgörs också mycket av hur mycket du vill säkra upp foderstaten biologiskt och hur mycket du kan tänka dig att lägga foderstaten på gränsen. Eftersom programmet styr mot billigaste lösningen kommer foderstaten alltid dra sig mot en gräns och ibland vill vi ju ha biologiska marginaler.

Vad vill du ändra?

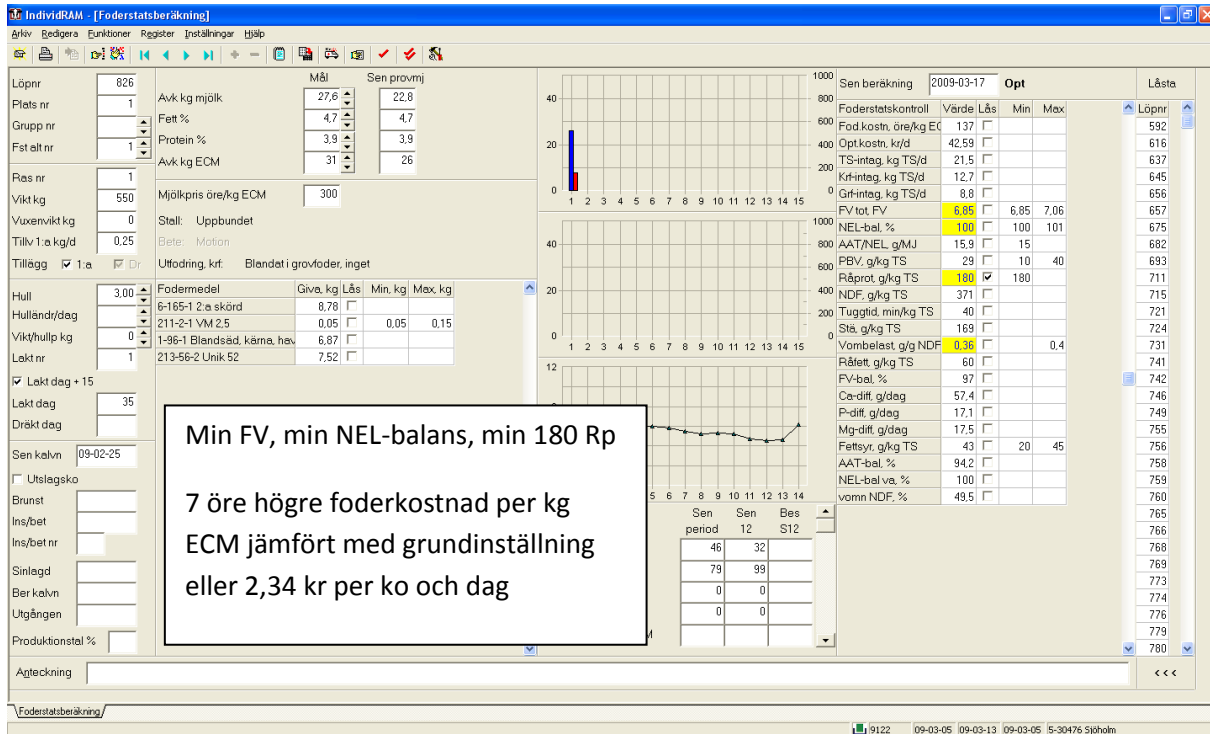
När det finns flera parametrar att välja på t ex när det gäller protein eller vombelastning så styr på den parameter som ligger närmast det du faktiskt vill justera, särskilt om du jobbar i individdelen, för att minimera antalet justeringar. Om mer AAT behövs i foderstaten så ligger AAT/NEL närmast att justera, men om det är den totala mängden protein som behöver höjas så är råprotein enklare. Det är också enklare om man väljer en parameter som är lagom känslig. Men det hänger delvis också ihop med hur bra känslan är för de olika parametrarna. En parameter som man kan och har en bra känsla för nivåerna på är lättare att justera efter. Och ju mer tiden går och vi använder de nya parametrarna desto bättre känsla får vi för dem.

Värt att notera är att det går att uppnå samma effekt genom att justera AAT/NEL, råprotein eller PBV. Se bilder nedan.

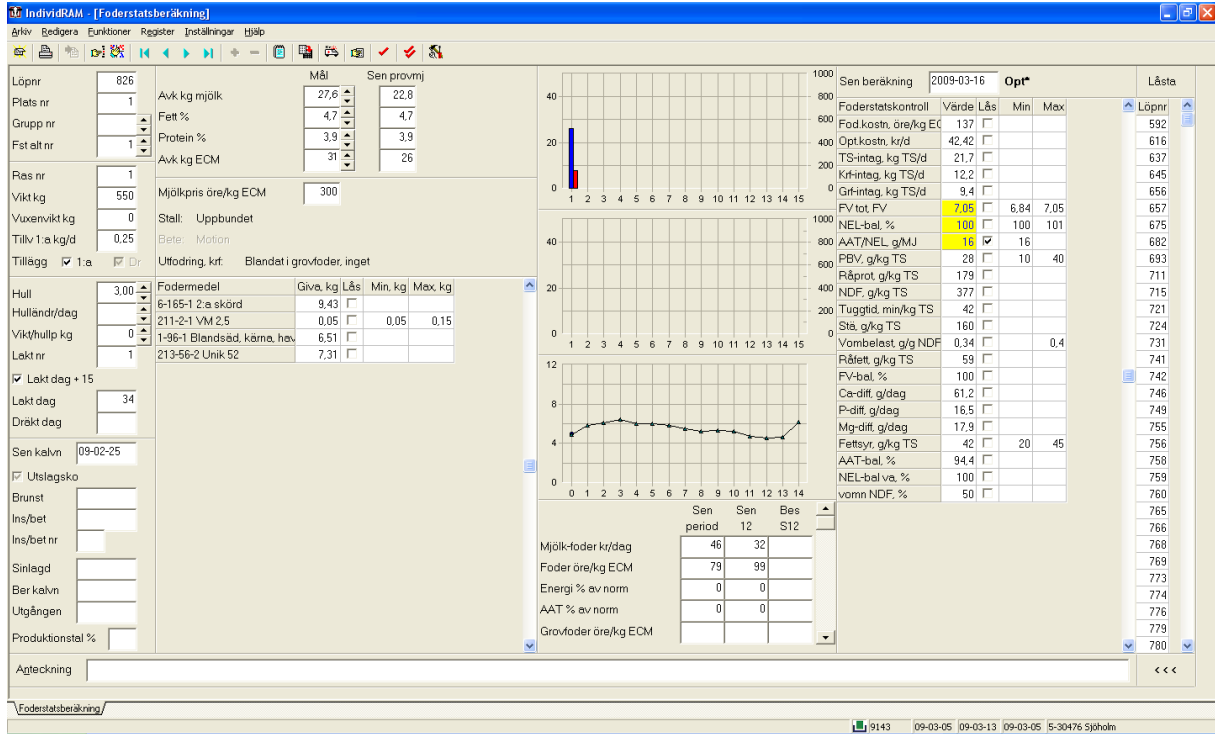
Bild 1. Grundinställning på AAT/NEL

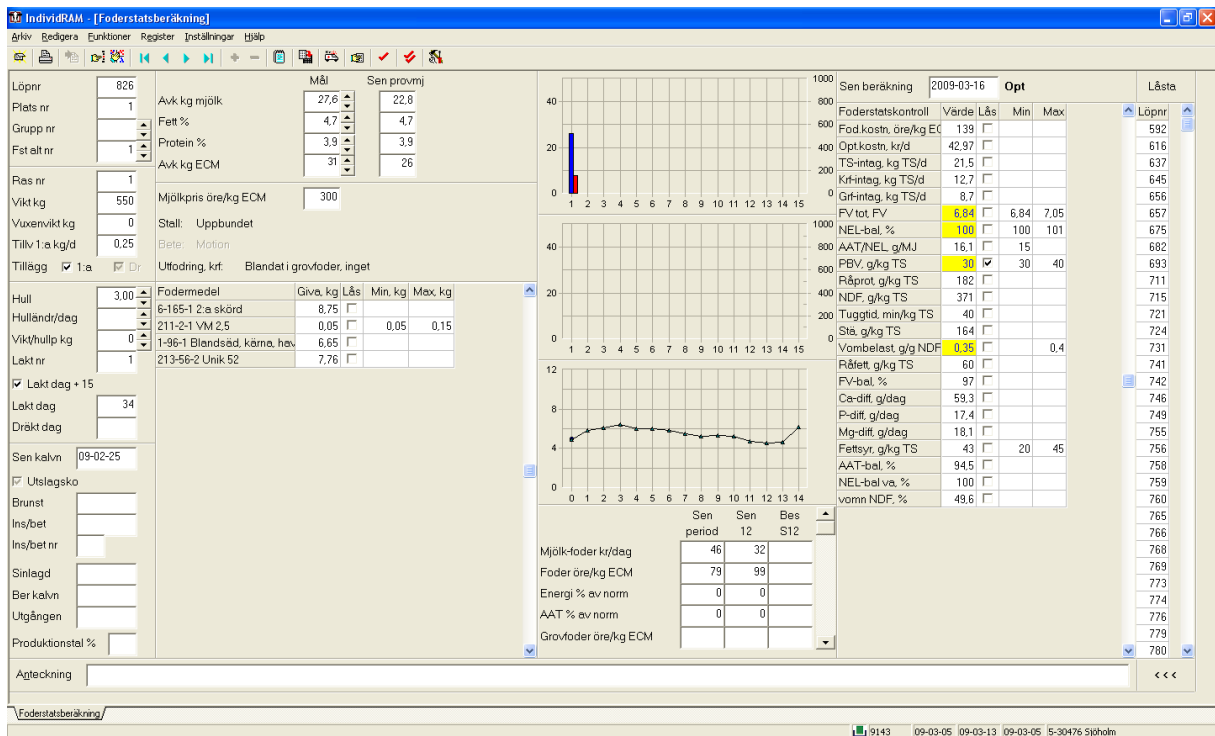
Bild 2. Min 180 g Råprotein

Bild 3. Min 16 AAT/NEL

Bild 4. Min 30 PBV

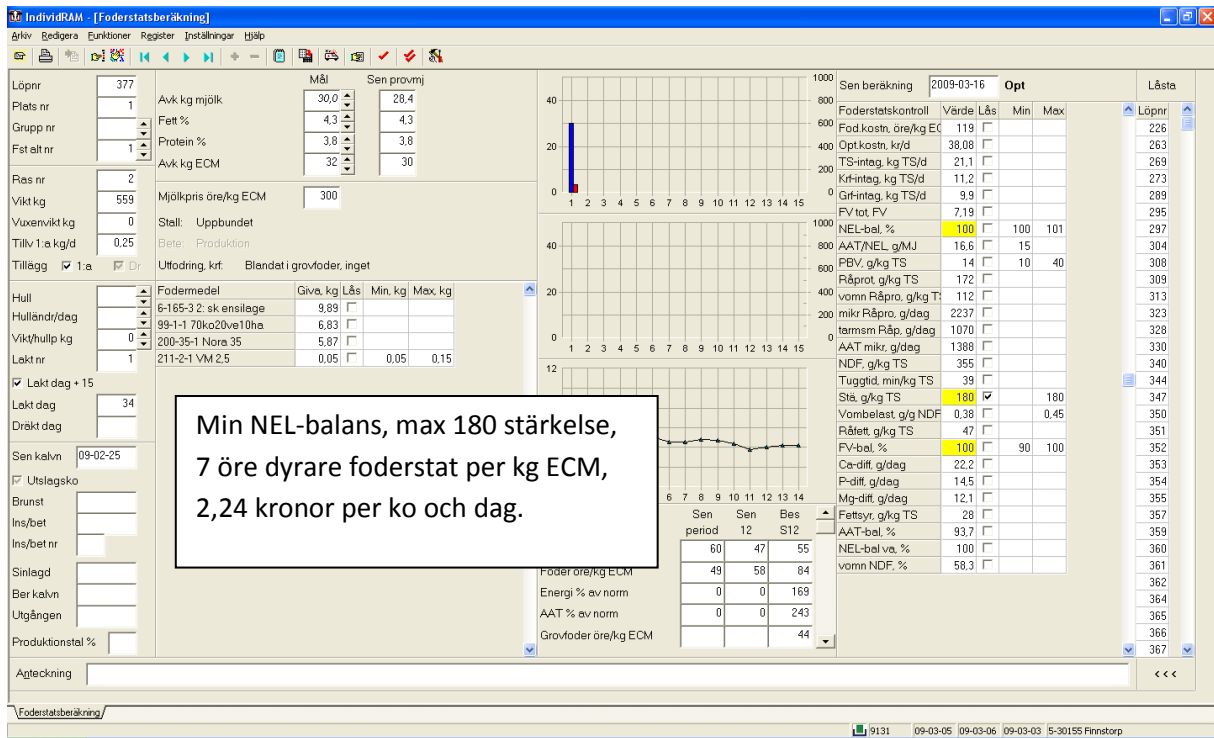
Samma sak gäller vombelastningstal och stärkelse. Det går att uppnå samma effekt med båda styrparametrarna.

Bild 5. Grundinställning på Vombelastningstal

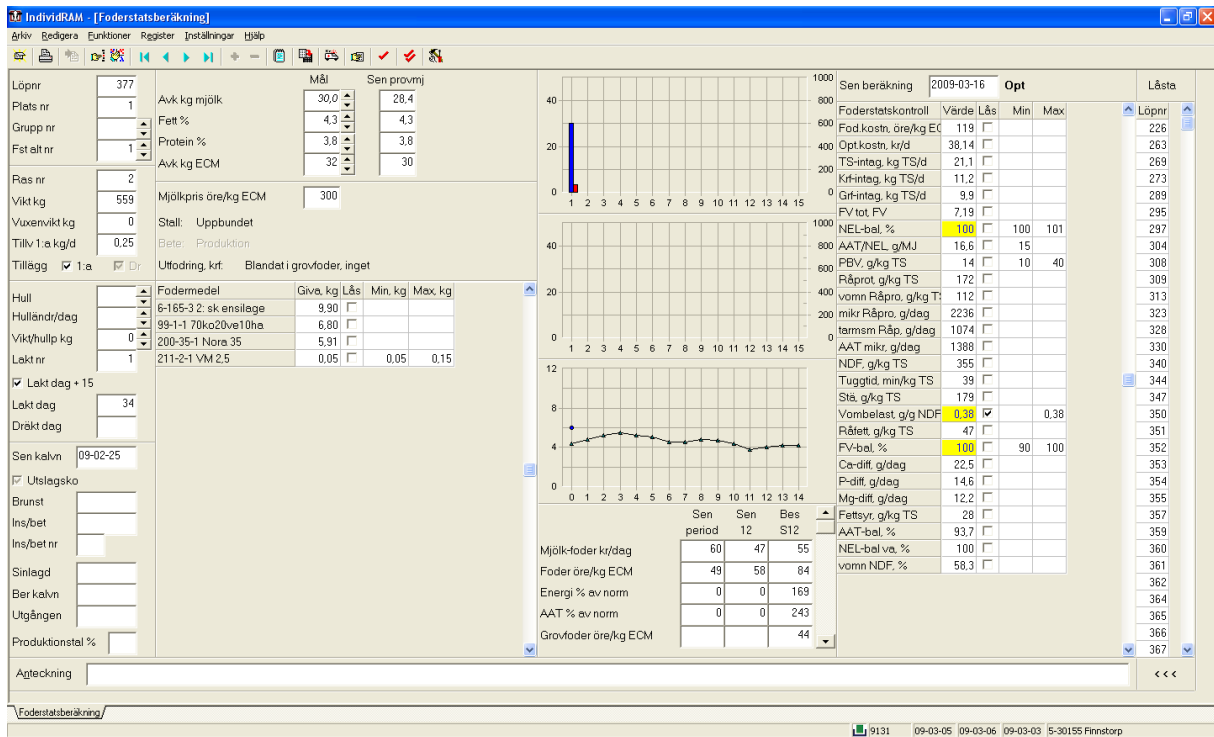
The screenshot shows the 'IndividRAM' software interface for feed calculation. The interface is divided into several sections:

- Left Panel:** Contains input fields for animal data (Löpnr: 377, Plats nr: 1, Grupp nr, Fetalt nr: 1, Ras nr: 2, Vikt kg: 559, Vuxervikt kg: 0, Tillv 1 a kg/d: 0,25) and feed parameters (Mål: 30,0, Sen provmj: 28,4, Fett %: 4,3, Protein %: 3,8, Avk kg ECM: 30, Mjölkspris öre/kg ECM: 300, Stall: Uppbundet, Bete: Produktion, Utfodring, krf: Blandat i grovfoder, inget).
- Center Panel:** Features a graph showing feed intake over 15 days. A white box highlights the text: "Min NEL-balans, min PBV, max vombelastningstal".
- Right Panel:** Contains a table of feed components and their values. The table is titled "Sen beräkning 2009-03-16 Opt" and lists various feed components like Foderstaterkontroll, Fod.kostn, Opt.kostn, TS-intag, Krf-intag, FV tot, FV, NEL-bal, AAT/NEL, PBV, Råprot, vörn Råpro, mikr Råpro, tarmsm Råp, AAT mikr, NDF, Tuggtid, Stå, Vombelast, Råfett, FV-bal, Ce-diff, P-diff, Mg-diff, Fettsyr, AAT-bal, NEL-bal va, and vörn NDF. The "Vombelast g/g NDF" value is highlighted in yellow and set to 0.45.

Bild 6. Max 180 g stärkelse

Bild 7. Max 0,38 Vombelastningstal

Av: Kicki Markusson, Svenska Husdjur. Carolina Nilsson, Svenska Husdjur och Torbjörn Pettersson, Norr Mejerier.

